

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/230856,Kanonizacja-Maksymiliana-Marii-Kolbego.html>
27.02.2026, 02:49

Kanonizacja Maksymiliana Marii Kolbego

Jedenaście lat po beatyfikacji, Maksymilian Maria Kolbe został kanonizowany przez papieża Jana Pawła II jako męczennik. Pomimo trwającego w Polsce stanu wojennego, 10 października 1982 r., na plac św. Piotra w Rzymie licznie stawili się rodacy pierwszego polskiego męczennika okresu II wojny światowej.

[Kościół Maksymiliana Maria Kolbe](#)

10.10

Maksymilian Maria Kolbe (Rajmund Kolbe), franciszkanin i misjonarz, założyciel klasztoru w Niepokalanowie, od 28 maja 1941 r. więzień niemieckiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz, oddał swoje życie za drugiego człowieka. Zginął 14 sierpnia 1941 r. po wstrzyknięciu fenolu, po ponad dwóch tygodniach uwięzienia w celi głodowej. Dobrowolnie wybrał śmierć w zamian za Franciszka Gajowniczka, jednego z dziesięciu więźniów, skazanych na śmierć przez zastępcą komendanta obozu Karla Fritzscha. Gajowniczek, żołnierz Wojska Polskiego i ojciec rodziny, przeżył wojnę i był świadkiem beatyfikacji, a następnie kanonizacji o. Kolbego.

Męczeństwo o. Kolbego nabrało szczególnego wymiaru w okresie początków polsko-niemieckiego pojednania. Pomimo tego, że dla części niemieckiego Kościoła katolickiego prawda o śmierci o. Maksymiliana była niewygodna, podczas drugiej sesji Soboru Watykańskiego II (wrzesień-grudzień 1963 r.) biskupi polscy i niemieccy wspólnie wystąpili o jego beatyfikację. I chociaż w czasie uroczystości beatyfikacyjnych 17 października 1971 r. obywatele niemieccy rozdawali ulotki, że wyniesienia na ołtarze polskiego męczennika jest krzywdą dla narodu niemieckiego, papież Paweł VI beatyfikował o. Kolbego. W beatyfikacji, oprócz przybyłych z kraju ok. 6 tysięcy osób, masowo uczestniczyli Polacy mieszkający poza granicami. We mszy beatyfikacyjnej wzięli udział także przedstawiciele rządu PRL: ambasador polski w Rzymie oraz dyrektor Urzędu do Spraw Wyznań. Służby z niezadowoleniem odnotowały, że mimo obietnic służb watykańskich, w sektorze dyplomatycznym zasiadł Kazimierz Papée, ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej w latach 1939–1958. W Polsce, pod ścisłą obserwacją organów bezpieczeństwa, pozostawali uczestnicy spotkań modlitewnych organizowanych z okazji beatyfikacji, a relacje z ich przebiegu, treści kazań biskupów, oraz dekoracjach ołtarzy miały spływać do Departamentu IV MSW. Jednak oficjalną reakcją polskich władz na beatyfikację o. Maksymiliana było pośmiertne odznaczenie go Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari, na mocy uchwały Rady Państwa z 22 marca 1972 r.

W dużo trudniejszych warunkach politycznych odbyła się kanonizacja o. Maksymiliana Marii Kolbego. 10 października 1982 r. nie minął jeszcze rok od wprowadzenia w Polsce stanu wojennego. Na uroczystość nie mógł przybyć prymas Józef Glemp, o czym w swoich przemówieniach zaznaczał papież Jan Paweł II. Kanonizacja i sposób jej wykorzystania były rozpatrywane w Urzędzie ds. Wyznań. Zastanawiano się nad możliwością transmisji uroczystości w radio i telewizji, proponowano eksponowanie śmierci o. Kolbego w kontekście faszyzmu i „problematyki walki o pokój i rozbrojenie”. Zezwolono także na wyjazd pielgrzymów z Polski, w pierwszej kolejności mieli to być byli więźniowie obozów koncentracyjnych i zasłużeni działacze Caritas. Lecz aby uniknąć przygotowywania przez pielgrzymów chorągiewek i emblematów solidarnościowych, przeznaczono duże środki finansowe dla przedsiębiorstwa Ars Christiana na produkcję dewocjonaliów okolicznościowych z zaznaczeniem, że mają się na nich znaleźć akcenty patriotyczne.

Jan Paweł II kanonizował o. Maksymiliana 10 października 1982 r. jako męczennika. Następnego dnia, w czasie audyencji dla Polaków, powiedział:

„Jeżeli dzieje narodów tłumaczy się również wkładem świętych, których wydały, to dziejów Polski w XX stuleciu nie będzie można zrozumieć bez postaci o. Maksymiliana, męczennika z Oświęcimia”.

Polecamy:

- [Wystawa Św. Maksymilian Maria Kolbe](#)
- [Irena Siwińska: Ojciec Maksymilian Kolbe](#)
- [Jarosław Wąsowicz: Jan Paweł II - strażnik pamięci o męczennikach XX wieku](#)
- [Agnieszka Wygoda: Rycerz Niepokalanej](#)
- [Małgorzata Żuławnik: Zakonnik, redaktor, męczennik](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kościół

Rocznica

Św. Maksymilian Maria Kolbe

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**